

Jonas Rugienius
12230 Washburn St.,
Detroit, Mich. 48204

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Kovas - March 23, 1966

Nr. 34

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS



Net vaikų darželio auklėtiniai Kinijoje mokami kari-
nių mankštų... Iš pat mažens jaunimui diegiama neapy-
kanta prieš kapitalistinį pasaulį.

KINIJOS MISLĖ

AMERIKOJE SMARKIAI GINČIJAMASI DĖL
LAIKYSENOS RAUDONOSIOS KINIJOS AT-
ŽVILGIU. — VIENI BŪTŲ LINKĘ NUSIPIRKTI
JOS MALONĘ NUOLAIMOMIS. KITI REIKA-
LAUJA TVIRTOS RANKOS POLITIKOS. —
TAČIAU DAUGUMA SUTINKA, KAD KINIJA
JIEMS YRA VISAI NEŽINOMA ŽEMĖ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kas dabar nekalba apie Kiniją? Tur būt nėra nė vienos tarptautinės politikos spekuliacijos, kurioje nebūtų linksniuojamas jos vardas. Net galvojant apie Lietuvos ateitį, galima prileisti atvejį, kad Sovietų-Kinijos varžybos dėl vadovybės komunistų bloke gali sustiprinti didesnės jos nepriklausomybės aspiracijas ir ducti vilčių jū lygyvendinimui. Jei, žinoma, tas blokas liks nesuskiles, ko sunku tikėtis... Galimos

nesusidoroti dabar, kol ji turi vos kelius atominius užtaisus be jokių priemonių jiems nugabenti į taikinius? Tą klausimą nagrinėdamas kolumnistas Clayton Fritchey pastebi, kad ir šaltam karui su Sovietų Sąjunga prasi-
dėjus buvo panašių idėjų. Jos turinčios logikos, tačiau jų pravedimas neįmanomas: amerikiečių nuomonės tyrinėjimas aiškiai parodė, kad milžiniška jų dauguma yra priešinga preven-

tiviam atominiam karui su Kinija! O tai reiškia, kad nėra jokių priemonių sukinėti R. Kinijai įsigyti atominių ginklų. O jei taip, tai kas toliau?

Su Sovietų Sąjunga prieita prie bendros nuomonės, kad reikia koegzistuoti arba karu žūti (it had to be coexistence or co-extinction). Panašiai reikėsia sustarti ir su Kinija.

Atrodo, kad tokia nuomonė vyrauja ir visoje Amerikoje. JAV kovoja prieš kiniečių remiamą agresiją Vietname ir kovos, jei reikės kitur, tačiau pačios Kinijos sunaikinti jos nesiekia. Jei tačiau jos neturi tokio tikslo, kas daryti, kad greičiau būtų pasiekta tokia būklė, kuri primintų amerikiečių-sovietų santykius?

Tai dabar tyrinėja senato užsienio reikalų komisija, klausinėdama įvairiausių žinovų nuomonių. Nors tos komisijos pirmininkas sen. J. W. Fulbright (dem. Ark.) ir yra JAV įsikūtimui priešingai, jis vis dėlto kol kas nesurado nė vieno žymaus liudininko, kuris patartų JAV kuo greičiausiai išsinešdinti iš pietryčių Azijos. Dauguma žinovų, atrodo, yra pažiūros, kad JAV turi priešintis kiniečių agresijai "išvadavimo karų" pavidale, JAV turinčios "prilaikyti" Raudonąją Kiniją, tačiau prilaikymas -- containment -- neturėtų eiti kartu su Kinijos izoliacija. Atvirkščiai, amerikiečiai turėtų siekti kokio nors sąlyčio su kiniečiais, panašiai kaip ir su Sovietų piliečiais, už tat siūloma formulė: containment without isolation, kuri eventualiai vestų prie R. Kinijos priėmimo į Jungtines Tautas.

Čia reikia pastebėti, kad Raudonoji Kinija iki šiol visai nesiprašė priimama į Jungtines Tautas, nes toji organizacija, kurios tikslas yra išlaikyti dabartinį pasaulio susiskirstymą, status quo, visai nesutinka su revoliuciniais Pekino vyriausybės tikslais.

Šioje vietoje turėtų kilti klausimas, ko gi siekia Pekino vyriausybė: pasaulinės revoliucijos bet kuria kaina ar tik tautinių Kinijos interesų patenkinimo?



Dirvos 50 metų sukakties minėjimo New Yorke prezidiumas. Nuotraukoje iš kairės: ALT S-gos I skyr. pirm. Jurgis Kiaunė, prof. dr. Jonas Puzinas, Emilija Čekienė ir Jonas Šlepetyš.

Dirvos 50 metų sukakties minėjimas New Yorke

Š. m. kovo 12 d. ALT S-gos abu skyriai New Yorke, Winter Garden salėje, Brooklyn, N. Y. paminėjo DIRVOS auksinį jubiliejų.

Prof. dr. Jonas Puzinas skaitė paskaitą "Ankstyvoji Amerikos lietuvių spau-

da". Jis pradėjo nuo pat pirmosios lietuvių imigracijos, pabrėždamas, kad jau 17 amž. antroje pusėje lietuvių pėdsakai buvo užtikti New Yorke, tada vadina-
mam Naujuoju Amsterdamu, kur mokyklos vedėju buvo Aleksandras Karolis Curtijus, anksčiau profesoriavęs Lietuvoje. Vėliau dar ilgai vis labai palengva lietuvių imigracija į JAV didėjo. Ir, 1875 m. sausio 1 d. New Yorke buvo įkurta pirmoji lietuvių organizacija. — šv. Kazimiero draugija. Po kiek laiko pradėjo

kurtis, tuo pačiu vardu draugijos ir kituose miestuose. Bet, — kalbėjo toliau prelegentas, — to meto lietuvių nebuvo susiskirstę į ideologines grupes. Tik padidėjus šviesuolių skaičiui įsiliepsnojo tarpusavė nesantaika. Pirmuoju spaudiniu Amerikoje laikomas kun. Andriaus Strupinsko 1874 m. parašyta giesmė "Wieszpatis sawo szaukiusi", kur nusiskundžiama savo vargais ir piktais priešų darbais. O pirmasis lietuvių laikraštis Amerikoje buvo "Gazieta Lietuwiszka, rasztas paszwestas del Lietuwninkų Amerikoje". Turėjo 132 prenumeratorius, kurio 13-me numery M. Tvarauskas rašė:

"norėjau priesz swieta parodyti, jog yra lietuwiszka tauta, bet lietuviai atszale miega. Kiti traukiasi į draugystes, eina turtin-gyn ir aklyn, musu lietu-wiai bega wienas nuo kito, eina i karcziamą ar kortas musza, o knygu skaityti jiems nera laiko..."

"...yra tokiu jautuku, kurie sako: "kam man tie laikraszciai? kad skaitytum laikrasztį, tu paikas gudrinicziau, tuojau stotum kitokiu, isznyktu tie tawo klydnus sapnai isz galvos ir ta gazieta iszgydytu tawo pusiau ipuwusia iszmin-ti".

Vėliau 1884 m. gegužės 28 d. Amerikon atvykęs "Aušros" redaktorius Jonas Šliūpas pradėjo redaguoti "Uniją" su 300 prenumeratorių ir jau grynese lietuvių kalba. Tada pradėta rūpintis ir Lietuvos likimu.

Sol. Aušra Veđickaitė išpildžiusi meninę programą Dirvos sukakties minėjime New Yorke.

L. Tamošaičio nuotrauka

(Nukelta į 6 psl.)



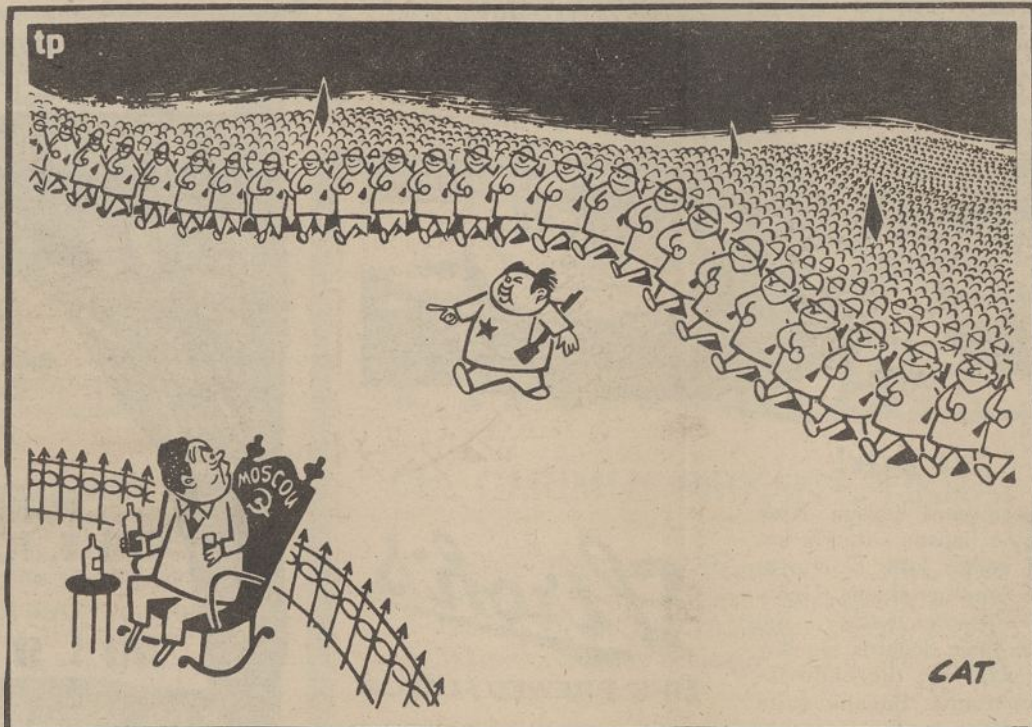
Dirvos 50 m. sukakties minėjime New Yorke laimėję dail. J. Bagdono ir dr. M. Žukauskienės paveikslus D. Senikienė ir P. Domijonaitis.



šalia milijoninės reguliarios kariuomenės, kiniečiai priversti laisvalaikio mokytis valdyti ginklą.

ir kitos kombinacijos, kurios rusus vers skirti daugiau dėmesio Azijos, o ne Europos reikalams. Grįžtant į Ameriką reikia pastebėti, kad jai Kinijos klausimas nėra ateities, bet dabarties klausimas. Iki šiol vis dar bijojama bombarduoti šiaurinio Vietnamo gyvybinius taikinius, nenorint išprovokuoti tiesioginį Raudonosios Kinijos įsikišimą į tą karą. Ligšiolinė praktika tačiau parodo, kad Raudonoji Kinija (kaip ir Sovietų Sąjunga) nori išvengti bent kokio atviro susikirtimo su JAV karine jėga.

Gynimo Sekretoriaus McNamros teigimu, R. Kinija už kelių metų jau galėtų grąsinti atomine bombom savo artimiausiems kaimynams, maždaug 700 mylių spinduliu, o už 10 metų teoriškai galvojančios kiniečiai galėtų sudaryti šokią tokią gresmę ir tiesiogiai Amerikai. Tokia galimybė kelia klausimą, kodėl su Kinija



Mao: -- Prašau nesijaudinti! Mes žygiuojame į vakarus...!

MEDICINA IR ŽMOGUS

VALGIS IR SVEIKATA PRAEITYJE

1199. metais Moses Maimonides, arabų sultono Al-Malik Al-Afdal įsakymu surašė pagrindines higienos taisykles, kurias pavadino Treatise on Hygiene. Jos buvo parašytos arabų kalba, vėliau išverstos į hebrajų. Pernai metais, dr. F. Rosner dalį to veikalą išvertė į anglų kalbą (J. A. M. A. Dec., 1965). Nežiūrint, kad nuo tos epochos mus skiria beveik 800 metų ir daug kas pakito, bet problemos, susijusios su valgymu, pasiliko labai panašios. Noriu patiekti Dirvos skaitytojams trumpą ištrauką iš to veikalą, gi išvadas ir komentarus palieku susidaryti patiems.

1. Žmogus turi valgyti tik tada, kada jis alkana ir gerti tik tada, kada ištroškęs. Daug gerti valgio metu nėra gerai. Maistui nuslinkus toliau į vidurius galima gerti tiek kiek nori, bet tas dar nereiškia, kad vandenį reikia vartoti be saiko.

2. Prieš kiekvieną valgį žmogaus kūnas turi būti sušilęs nuo fizinio darbo arba vaikščiojimo. Faktinai žmogus turėtų vadovautis tokia taisykle, kad kiekvieną rytą prieš valgant jis fiziniai padirbtų arba pasimankštintų iki sušilimo ir tik tada, kiek pasilsėjęs jo kūnui ir dvasiai sėdėti valgyti. Būty dar geriau, jeigu po darbo arba mankštos jis galėtų apsiplauti šiltu vandeniu. Nusi-prausus irgi reikia truputį pasilsėti ir tik tada valgyti. Prikišti pilną skrandį nėra sveika, reikia palikti 1/4 jo nepripildžius.

3. Žmogus valgydamas turi sėdėti, bet gali valgyti ir pusiau gulėdamas, pasirėmęs ant kairio šono. Po valgio, kol maistas virškinamas, negalima nei vaikščioti, nei dirbti, nei varginti kūną bet kokia mankšta. Nesilaikęs šių taisyklių ir besimankštinąs bei dirbąs sunkų darbą tuč tuojau po valgio, užsitrauks ant savęs sunkią ligą.

4. Poroje yra 24 valandos. Žmogui užtenka miegoti trečdalią paros, t. y. 8 valandas. Sąlygoms leidžiant paskutinė miego valanda turėtų sutapti su saulės tekėjimu taip, kad žmogus atsikeltų prieš saulei patekiant.

5. Miegoti reikia ne ant pilvo, arba nugaros, bet ant šono: iš pradžių ant kairio, o vėliau ant dešinio. Negalima eiti miegoti tuč tuojau po valgio. Reikia palaukti 3-4 valandas. Nėra reikalo miegoti dienos metu.

KINIJOS MISLE...

(Atkelta iš 1 ps1.)

ginče tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos dėl tarptautinės komunistų strategijos. Kiniečiai Vietname siekia ne tik pašalinti amerikiečių įtaką, ko siektų kiekvienas Kinijos režimas, bet ir duoti įrodymą, kad "išvadavimo karai" yra geriausia priemonė komunizmui plėsti.

Beveik visi žinovai yra nuomonės, kad JAV turėjo pasipriešinti kiniečių kėslams Vietname ir tas pasipriešinimas iki šiol davė gerų rezultatų visame pasaulyje.

Kas bus toliau, daug priklausys nuo pažiūrų tų žmonių, kurie perims Kinijos valdymą iš dabartinių jau gerokai pasenusių revoliucionierių. Jų nuotaikos, o kartu ir Kinijos kaimynų susipriešinimas, kaip Japonijos, Indijos, pietryčių Azijos valstybių, gali privesti prie koegzistencijos net tarp abiejų Kinijų -- Raudonosios Kinijos ir Formozos. Tačiau iki to laiko JAV ir toliau turės vaidinti policininko vaidmenį -- toks yra dabar vyraujantis Kinijos mįslės sprendimas Amerikoje.

PATIKSLINIMAS

Straipsnyje apie Bažnyčią Lenkijoje, š. m. kovo 16 d. Nr., paminint kompartijos mažėjimą Italijoje "iskrito" pora eilučių. Turėjo būti, kad Italijos kompartijos narių skaičius per pastutinius dešimt metų sumažėjo iš 2,1 milijono iki 1,6 milijonų. Atspausdinti 431.000 ir 173.000 skaičiai vaizduoja komjaunimo narius prieš 10 metų ir dabar.

Dr. D. DEGESYS

6. Vaisiai, kurie liuosuoja vidurius, kaip vynuogės, figos, melonai, žirniai, agurkai, turi būti valgomi prieš pagrindinį valgį. Maistas, kuris kietina vidurius, kaip obuoliai, kriaušės, galima valgyti tik mažais kiekiais ir tik po valgio.

7. Jeigu kas nori valgyti paukštieną ir jautieną kartu, tai jis turi pradėti nuo paukštienos ir tik po to pereiti prie jautienos. Taip pat valgant kiaušinius su paukštiena arba kitokia mėsa, pirma valgoma kiaušiniai, po jų paukštiena ir toliau kitokia mėsa. Pradžioje valgiai turi būti lengvi ir tik po jų valgomi sunkesni.

8. Šiltais vasaros mėnesiais valgiai turi būti lengvi ir vėsina. Galima gerti rūgščius gėrimus, bet negalima valgyti aštrių valgių. Žiemos metu maistas turi būti aštresnis ir sunkesnis.

9. Kai kurie valgiai yra labai nuodingi ir todėl jų negalima valgyti. Pavyzdžiui, didelė, sena, sudyta žuvis, senas sudytas sūris, grybai, sena, sudyta mėsa arba virtas ir ilgai pastovėjęs valgis, kuris turi blogą kvapą. Bendrai paėmus, bet koks valgis, turįs blogą kvapą arba kartų skonį, yra nuodingas žmogaus kūnui. Kiti valgiai, kaip kopūstai, svogūnai, česnakai, krienai ir muštarda nėra nuodingi, bet ir ne naudingi, todėl juos valgyti reikia tik mažais kiekiais ir tik žiemos metu.

10. Yra ir daugiau nesveikų valgių, bet juos galima valgyti mažais kiekiais, pavyzdžiui, vandens paukščiai, jauni karveliai, datulės, duona, kepta arba spraginta alyvoje, tiršti padažai ir sudytos žuvies sriuba.

11. Nereikia valgyti vaisių, tik ką nuskintų nuo medžio. Geriau valgyti džiovinti. Neprinokę vaisiai yra lyg durtuvas kūnui. Visi rūgštūs vaisiai yra kenksmingi ir juos valgyti reikia tik mažais kiekiais ir tik vasaros metu. Vaisiai, kaip figos, vynuogės ir mig-

dolai galima valgyti visada ir tiek kiek nori, nežiūrint ar jie džiovinti, ar tik ką nuskinti, bet tai dar nereiškia, kad tik šiuos vaisius reikia valgyti.

12. Vasaros metu reikia valgyti tik 2/3 to, ką suvalgome žiemą. Medus ir vynas nėra geri patiekalai vaikams; gi seniems žmonėms jie yra naudingi ypač žiemos metu.

13. Pagrindinis medicinos principas yra vidurių reguliavimas. Žmogus visą laiką turi prižiūrėti, kad jie nebūtų užkietėję. Vaikai turį šią bėdą, privalo gerti virtų špinatų arba kopūstų sunką su alyva, arba druską su vandeniu; gi seni žmonės turi gerti ištirpintą šiltame vandenyje medų, kuris turi būti priimamas kiekvieną rytą 4 valandas prieš valgį.

14. Kol žmogus nevengia sunkaus darbo, nepersivalgo ir prižiūri savo vidurius, jo jokia liga neužpuls.

15. Tie, kurie daug laiko sėdi ir nepakankamai juda, arba kurie neprižiūri savo vidurių, kad ir valgyt gerą maistą, arba gyvens pagal medicinos principus, vis tiek ateityje gaus pilvo skausmus ir jų jėgos silpnės. Persivalgymas yra kaip mirtini nuodai žmogaus kūnui, nes tai yra visų ligų pagrindinė priežastis. Dauguma žmonių suseraga todėl, kad valgo blogą maistą, kiti gi valgo gerą, bet valgo jo tiek daug, kad nuo jo suseraga.

Jeigu nori būti sveikas, visada prisimink protingo Saliamono posakį: "Tas, kurs saugo savo burną nuo persivalgymo, o liežuvį nuo nereikalingo kalbėjimo, bus visada sveikas".

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

Federalinės Depozitų Draudimo Bendrovės narys

Jei jums ši ta
kainuoja kiekvieną
kartą, kai rašote
čekį, galbūt mes
galime jums šį ta
sutaupyti.

Klauskit mūsų.

Šeimoje tenka išrašyti geroką kiekį čekių kiekvieną mėnesį. Skola už namą ar automobilį, elektros, gazo ir telefono sąskaitos, draudimas, ligos, kreditas imamos prekės — jūs žinote.

Kiek gi tie čekiai kainuoja? Cleveland Trust bendrovėje jie gali ir nieko nekainuoti. Mes duodame kreditą jūsų sąskaitai visą mėnesį. Tik palikite joje kiek pinigų ir čekių išlaidos nurašomos.

Laikote tik menką čekių sąskaitos balansą? Vistiek galite sutautyti. Daugiausia, kas reikia sumokėti, yra 6 c. už čekį, 3 c. depozitas

ir 50 c. už mėnesio sąskaitos tvarkymą. Taigi, jei išrašote daugiau kaip 9 čekius į mėnesį, tai bus pigiau, negu laikant kitokias sąskaitas.

Dar daugiau, jums suteikiami kiti patogumai. Jūs galite automatiškai taupyti nepajudinus piršto. Jūsų pavardė ir adresas įrašytas čekyje. Jūs galite sumokėti Cleveland Trust paskolas visai čekių nerašant.

Klauskite mūsų bet kuriame iš 78 skyrių apie patogiausius čekių sąskaitas mieste. Tai tos, kurios vadinasi "Cleveland Trust".

JEI REIKIA PINIGŲ...KLAUSK

Cleveland Trust



tas pats!

Tiesioginė, sunkiai dirbanti, nešposaujanti liepsna. Kiek skonio ji suteikia maistui. Tiesioginė liepsna suteikia kai ko ypatingo ir alaus skonui. Ji veikia kiek skirtingai, bet rezultatai tie patys... puikus skonis. Ugnimi darymas yra tradicinis Senojo Pasaulio būdas... juo išgaunamas geresnis skonis iš visko, kas dedama alų darant. Ugnimi darymas yra brangesnis, bet tuo būdu išgautas skonis labiau patinka klientams. Ragauk šaltą Stroh's dar šiandien. Tai vienintelis Amerikoje ugnimi darytas alus.

Stroh's
FIRE-BREWED FLAVOR

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gaudama DIRVOJE. Kaina — 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

D I R V A ,

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI



DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PINIGAI NESTOVI VIETOJE

Lietuvių Fondas, dar vis tebesiekia sukelti milijoną dolerių, yra tik nykštukas, palyginus su fondais, nuo seniau veikiančiais Amerikoje. Tas palyginimas, žinoma, neišplaukia iš visų tų fondų organizacinių pagrindų, nes gi Fordo, Rockefellerio ir eilės kitų fondų sudarymo pobūdis ir šaltiniai tiksliai apibrėžti, nes gi Fordo, Rockefellerio ir eilės kitų fondų sudarymo pobūdis ir šaltiniai tiksliai apibrėžti, nes gi Fordo, Rockefellerio ir eilės kitų fondų sudarymo pobūdis ir šaltiniai tiksliai apibrėžti.

Kaip gi galėję atsistoti, kad su tuo klausimu susidūrė didžiosios, ne tik milijonais, bet jau ir milijonais dolerių operuojančios ir valdančios fondacijos? Jų vadovybės aiškina, kad įprastą pinigų paskirstymo kelią užkirtė vis didėjantis valstybės kišimasis į švietimo, socialinius ir kultūrinius reikalus. Išsiplėtusi valstybės parama toms gyvenimo šakoms verčia keisti lėšų paskirstymo metodus, planus ir tikslus. Taigi, aišku, kad tos institucijos turi išsidorbėti metodus, planus ir tikslus, kuriems ateina laikas pakeisti, persvarstyti ir naujų kelių paieškoti. Ne be to, kad tos fondacijos negautų prašymų įvairiausioms tikslams padėti įgyvendinti. Bet tie prašymai patenkinami tik tada, kada juose išdėstyti tikslai atitinka fondacijos tikslams ir planams.

Be keletos užuominų apie Fordo ir kitas fondacijas ilgesniame laikotarpyje, neteko užtikti ar išgirsti žinių, kad kuri nors mūsų kultūrinė ar visuomeninė institucija būtų pagalojusi apie kreipimąsi į vieną kurių tų didesnių ar mažesnių fondacijų, pastudijavus galimybes paramai gauti vienam ar kitam mūsų kultūriniam darbiui įgyvendinti. Nesitigame betgi kalbėti ir rašyti apie plačią ir gyvą mūsų kultūrinę veiklą. Sunku patikėti, kad didelėje fondacijų eilėje neatsirastų tokių plyšelių, pro kuriuos galėtų praskverbt, palyginti kuklus, bet pagrįstas lietuviškas prašymas.

Ne vienam kils klausimas, o kas gi turėtų tas sąlygas, o galimybes pastudijuoti, tyrinėti ir atsakymą surasti? Mintys veda vėl į mūsų Lietuvių Fondą. Ar ne per tą instituciją turėtų vykti tas darbas, ar ne tos institucijos uždavins praplėsti kiek savo veiklos akiratį, informuoti visuomenę apie kitokių fondų veiklą ir darbus, o taip pat apie galimus ryšius ir pažintis su anų, turtingųjų fondų vadovybėmis ir galimybėmis, gal net pagalbėti nors mažą, menkumą dalelę tų milijonų skirstymo darbui viena kita sugestija, vienu kitu rekomenduotinu prašymu?

Lietuvių Fondo vadovybė neturėtų ribotis vyriausio vajeus komiteto funkcijomis ir nepaliaujamai kalti ir kalti vis tik per tą vieną ir tą pačią mūsų visuomenės kišenę. L. Fondas negali likti apsišarvavęs vien patriotiniais šūkiais ir aukštais, beveik nepasiekiamais iškelti milijono dolerio banknoto vaizdu, L. Fondas privalo pats parodyti gyvybės ir judrumo ženklą, kad pakiltų pasitikėjimas. Tik -- visa tai -- ne vieno asmens darbas. (J. Č.)

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

RANKRAŠČIAMS ĮTEIKTI DATA -- KOVO 31 D.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinarčio puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinarčio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesikiama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitiems metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

Dariaus Lapinsko kūrybinių koncertas Bostone

ST. SANTVARAS

Ateina jauni žmonės, atsinešę savo skoni, savo dvasinius polėkius ir kūrybinį nerimą. Taip buvo visada, taip yra ir mūsų gyvenimo dienoms.

Jaunųjų muzikos meno kūrėjų gretose šiuo tarpu stovi ir komp. Darius Lapinskas. Keili jo pasirodymai Amerikoje ir tų pasirodymų vertinimai tvirtai paliudijo, jog D. Lapinskas yra neabejotinas kūrybinis talentas, įsivavinęs būtinas darbo technikas, turįs lakią kompozitoriaus vaizduotę ir, kas itin yra reikšminga, nuvokiąs savo kelio kryptį.

Klaidinga būtų galvoti, kad D. Lapinskas savo koncertuose New Yorke, Chicagoje ir Bostone, kurių programa buvo beveik ta pati, jau atskleidė savo visą kūrybinį vidų, pasakė galutinį žodį, pasirodė pilnutinė talento šviesa. Veikia yra priešingai: tie veikalai, kurie minėtose koncertuose buvo parodyti, yra tik jaunatvės sparnų išmėginimas, pirmieji bandymai pasireikšti stipriai ir savaimingai. Džiugu jungtis į eilę tų, kurie jau pripažino, kad komp. D. Lapinskas yra pajėga, teikianti realaus tikėjimo, kad jis augs, tvirtės ir sukurs tokių muzikos kūrinių, kurių nesunaikina ir laiko rūdys.

Kai buvo tarta, kad komp. D. Lapinskas jau dabar nuvokią savo kelio kryptį, tai tuo buvo norima pasakyti, jog nūdieniniame muzikinės kūrybos sąmyšy, kuriame gali išgirsti buvusių daugumą, motorų staigumą, traukinių susidurimus ir tuščių skardinių trankymus, jis pasirinko ne kraštutinį, bet nuosakų modernizmą, kuriame nestinga kūrybinių ieškojimų ir kūrybinio nerimo, vadinas, kuriam muzikos menas dar nemirė. Mane asmeniškai jaudina pasirinkimas tų pamatų, ant kurių jau dabar D. Lapinskas tvirtai stovi: tai lietuvių tautos muzikinė kalba -- liaudies dainos, raudos, sartinės ir visa kita to pobūdžio mūsų liaudies kūryba. Nėra abejonės, visa tai yra originalus, turtingi ir dar mažai teišnaudoti kūrybiniai šaltiniai, galį ir platesniame pasauly suskambėti dar negirdėtų tonų "egzotika". Kad jų vertę atrado ir pamėgo jaunas vyras, tai jau turėtų būti nemenka pagoda kiekvienam, kuris sielojasi lietuvių tautinės kultūros kilimui ir jos ateitimui.

Bostone komp. D. Lapinsko koncertas buvo pradėtas liet. liaudies dainų ciklu, pavadintu Mergaitės dalia. Ne vienas recenzentas jau pastebėjo, kad visos to ciklo dainos yra senos, dailios, tiesiog rinktinės. Ir modernioj orkestro palydoj jos skamba savo gyvu ir stipriu autentiškumu. Manding, Mergaitės dalia yra puikiai išbaigtas ir vientisas muzikos meno kūrinys.

Idomus darbas yra D. Lapinsko fortepiono koncertas. Jame yra sutelkta apstas geros modernios skambančios muzikos, kur ypač spalvinga yra orkestro kalba. Kaip orkestruotojas, D. Lapinskas pasižymi geru skoniu ir lakią fantaziją -- jo fortepiono koncerte yra tiesiog "už širdies tveriančių" orkestro sąskambų. Žinoma, kas norėtų D. Lapinsko fortepiono koncertą lyginti su klasikų to pobūdžio darbais, tas galėtų gerokai susipainioti. Klasikų fortepiono koncertai yra patys sau veikalai,

orkestras yra tik palydimoji jų dalis, be kurios galima apseiti. D. Lapinsko kūrybini orkestras yra esminis pianisto partneris -- atėmus iš to koncerto orkestrą, pati fortepiono partija, kaip man atrodo, nesudarytų vientiso ir išbaigto veikalo. Tačiau, drauge su orkestru, jis daro stiprų įspūdį, neabejotinai atsakmba jaunam kompozitoriui pajėgumą. Baletas Rita-Tari, visai naujas D. Lapinsko veiklas, yra savo pobūdžio orkestrinė siuita, susidedanti iš trijų dalių -- Vakarų 68-ji gatvė, Giriosauktumų kapi, U.S.S. Jungtinės Valstybės. Poetinė to baletu paveiklų davė Robert D'Attilio. Ir reikia tarti, kad tas paveikslas yra tikrai dailus ir subtilus.

Rita-Tari prasideda liet. liaudies dainos motyvu, kuriuo kompozitorius "žaidžia" iki to motyvo neatpažinimo. Tačiau ta savva medžiaga visam kūriniui duoda lietuvišką pobūdį, atspindi lietuvių sielą, dėl to motyvo, pastatytas greta kitų to pobūdžio kūrinių, D. Lapinsko darbas bus naujas ir originalus. Gal gi ateis diena, kada atsiras choreografas, kuris Rita-Tari panaudos baletiniam spektakliui.

O. V. de L. Milašius Septintoji Vienatvės giesmė, kuria buvo baigtas D. Lapinsko koncertas Bostone, yra įspūdingas ir vertingas jauno kompozitoriaus kūrinys. Ilgoka Milašiaus poema, apdainuojanti poeto santykį su gyvenimu ir Lofoten kapinėm prasideda melodiniu rečitavimu, keliančiu dramine įtampa ir vedančiu prie pasisakymo arijoj. Pati arija -- kompozitoriaus giliai išjausti poeto tekstai, savo forma didelis koncertinis kūrinys. Anot vieno žymaus bostoniečio (J. Kapočiaus), tai amžių stovėsiąs paminklas Milašiui, kurį pastatė jaunas lietuvis komp. D. Lapinskas.

Apibendrintas koncerto įspūdis galėtų būti toks: visai čia girdėtai D. Lapinsko kūrybai yra būdingas jaunatvės polėkis, orkestracijų spalvingumas, gili kūrybinė mintis, daugiausia spindinti ne melodinėse linijose, bet žaismingoj ir smarkiai sudėtingoj ritmikoje.

Pats autorius buvo ir savo kūrinių dirigentas, tvirtai įrodydamas, kad ir ši meną jis yra įsivavinęs ir apvaldes. Čia galėtų kilti tik toks klausimas: ar būtina taip sunkiai rašyti, kad net pačiam autoriui nėra lengva didesnį ansamblį dirigento lazdele valdyti? D. Lapinskas, kaip dirigentas, anaipol nepasimetė, pasitaikiusius netikslumus (jų buvo tik vienas kitas) išlygino, betgi aiškiai matėsi, kad dirigento uždaviniai Lapinsko muzikoj nėra lengvai įveikiami.

Naujai muzikai yra ypačiai reikšmingas atlikėjų pajėgumas ir tinkamumas. Praeity buvo daug atsitikimų, kad silpni ar netinkami interpretatoriai apjuokino tokius muzikos veikalus, kurie ilgainiui buvo įvertinti kaip "nemirtingi". Mūsų, lietuvių, nuomone, abi D. Lapinsko talkininės -- dainininkė Aldona Stempuženė ir pianistė Aldona Kėpalaitė -- buvo pajėgios savo vaidmenyse. Deja, ne taip į jas pažūrėjo The Christian Science Monitor muzikos kritikas Mr. Robert Duun (kitų Bostono dienraščių darbininkai jau antra sa-

vaitė streikuoja, tai ir kitokių pasisakymų nesulaukėm). Teigiama ir net šiltai įvertinęs D. Lapinską kaip kompozitorių ir dirigentą, nesuabejojęs dėl jo talentų ir kūrybinio brendimo, abiem solistėm jis nerado prielankesnio vertinimo. Tas pats Science Monitor, kai Aldona Kėpalaitė atliko Baltų d-jos surengto koncerto programą, apie ją parašė itin prielankų atspalvą. Vargu mūsų kritikas yra šimtu procentu teisus, betgi tų jo nuomonių mes negalim nei atšaukti, nei pakeisti, nei sušvelninti.

Koncertui rengti komitetas, vadovaujamas Ant. Gustaičio, tikrai buvo įtempęs jėgas ir dirbo su įkarščiu. Rengėjų nuopelnai: D. Lapinsko muzikos koncertas buvo surengtas ne savo parapijos kieme, bet plačiai žinomoj ir akustiškai geroj salėje -- Jordan Hall; Mass. gubernatorius J. A. Volpe sutiko būti komiteto garbės pirmininku, o Bostono Kultūros fundacijos prezidentas Mr. Eli Goldstone to komiteto garbės nariu (už tą moralinę paramą esame jiems nuoširdžiai dėkingi); buvo sudarytas pajėgus simfoninis orkestras, be didelių suklivimų įveikęs D. Lapinsko kompozicijas; surasta apie 80 koncerto rėmėjų, kurių dėka parengimas nedavė nuostolių; uoliai rūpinantis koncerto garsinimu, išleista rimta ir daili 16 psl. koncerto programa; puikiai dirbo bilietų platinimo "biuras"; koncertu sudomintas gana gausus būrys amerikiečių, iškilų Bostono kultūros ir visuomenės žmonių, kurie atsilankė į koncertą ir tarė ne vieną malonų paguodos žodį. Koncertą globojo Nauj. Anglijos Baltų-Amerikiečių D-ja, kuri toji srityje jau turi pripažintą vardą ir nemenką patirtį.

Greta pirmininko Ant. Gustaičio, į komiteto darbus, ypač aktyviai įsijungė Robert D'Attilio, inž. Česl. Mickūnas, inž. Z. Gavelis, J. Kapočius, P. Žygas su žmona, V. Mališauskaitė, A. Gustaitienė, R. Leveckytė, R. Kapočaitė ir kt. Darniai dirbo ir visas komitetas, kurį sudarė daugiau negu 20 asmenų, tad nelengva kiekvieno darbą čia prisiminti ir tinkamai pasverti.

Bostono ir jo plačių apylinkių lietuviai komp. D. Lapinsko koncerto proga pasirodė esą susiklaupę ir vieningi. Anot inž. J. Dačio, kai yra reikalas, tai lietuviai visada parodo, kad jie yra paslankūs, jautrūs ir geri žmonės. Panašų reiškinį išgyvenom ir ši kartą: juk net pačiame koncerto rengėjų komitete buvo susidarę du sparnai -- optimistų ir pesimistų! Dėkui visagaliui Dievui, laimėjo optimistai! Didžiulė salė buvo beveik sklidina klausytojų, dėka koncerto rėmėjams, ne tik nebus nuostolių, bet, kiek turū žinių, ir pačiam D. Lapinskui bus galima įteikti šokių tokių honorarą. O tai nūdieniniame mūsų gyvenime yra tikrai maloni ir atgaiva dvelkianti apraiška.

Kai reikia bėgti į pasisakymo pabaigą, kyla pagunda keltis pui kybėn ir dar štai ką prijungti: iki šiol Bostone mes turėjom du kompozitorius -- Jul. Gaidelį ir Jer. Kačinską, o dabar, kaip D. Lapinskas juokaudamas pasakė, turim tris, ir visi jie yra dideli!

Komp. Jer. Kačinskui Bostono lietuvių visuomenė atidavė šokią tokią duoklę -- prieš keletą metų buvo surengtas simfoninės muzikos koncertas net Bostono Simfonijos salėj, kur jis turėjo progos pasireikšti kaip dirigentas ir kompozitorius (tame koncerte buvo pagrotas jo kūrinys Lento), o kiek vėliau toj pačioj Jordan Hall salėj jungtinių chorų įgėjom buvo pastatytos J. Kačinskio Mindauginės mišios. Šiuo metu jis yra šv. Petro parapijos vargonininkas ir Melrose simfoninio orkestro dirigentas.

Tobulai nieko iki šiol Bostono lietuvių visuomenė nėra surengusi tik vienam komp. Julijui Gaideliui, nors jis yra socialus, paslaugus ir labai visuomeniškas žmogus (kiek sykių įvairiuose parengimuose yra dainavę jo chorai ir kt. balsų ansambliai, kiek sykių jis akompanavo solistams, kiek dar vienu ar kitu būdu yra prisidėjęs prie įvairių iškilmių rengimo!) Be to, Bostone komp. Jul. Gaidelis yra sukūręs eilę didelių formos veikalų, kurių tarpe ir operą Daną. Koks didžiai kūrybingas ir darbštus, savo asmeniškose rūpesčiuose jis yra kuklus ir neveržlus. Ar nederėtų kiek atsikvėpus po D. Lapinsko koncerto, ką nors panašaus surengti ir komp. Jul. Gaideliui? Man rodosi, tai būtų kilnu, teisinga ir garbinga. Tada jau ne juokais galėtumėm keltis ir į patį puikybės smaigalį!

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio krastų.

PASTABOS IR NUOMONĖS

AR LIETUVOS KATALIKAI BUS ATSTOVAUJAMI?

Mūsų kaimynai lenkai, su kuriais turime nemažai įvairių sąsaskaitų ir skaudžių praeities prisiminimų, šiemet gegužės mėn. švenčia 1000 metų sukaktį, kai priėmė krikštą -- tapo katalikais. Apie šį įvykį lenkų pastangomis yra daug rašoma jų vakarų kaimynų ir bendrą pasaulio spaudoje. Ypač po apsikėitimo viešais lenkų ir vokiečių vyskupų laiškais praeitų metų pabaigoje, Ryšium su tuo kilo konfliktas tarp Lenkijos komunistinės valdžios ir lenkų katalikų episkopato.

Atrodo, mūsų lietuvių katalikų spaudą šie įvykiai turėtų labai dominti: būtų gyvas reikalas mūsų plačiąją visuomenę supažindinti su tų laišku turiniu, būtent, ko vieni ir kiti tų laišku pasikeitimu nori pasiekti, kokios svarbesnės mintys juose keliāmos. Juk įėjus iš to 1000 metų istorijos taško norima krikščioniškai pažvelgti ir sutvarkyti lenkų-vokiečių tautiniai-religinius santykius, tai lygiai tuo pat būdu derėtų pažvelgti ir sutvarkyti dar labiau artimesnius, iš praeities ir dabarties kilusius, lenkų-lietuvių tuos pat religinius tautinius santykius. Jei į tą minėjamą viešai kviečiami vokiečių katalikų atstovai, tai bendrai išpažįstamos krikščionybės lygybės visų tautų prieš Dievą pradų pasiremiant, (o ne kuriais kitais sumetimais), lenkai turėjo ar turėtų viešai į jų t istorišką katalikybės sukakties minėjimą pakviesti ir lietuvių episkopato narius ir šiaip katalikiškų organizacijų atstovus.

Nuostabu, bet mūsų įvairių visuomeninių kongregacijų leidžiamoj ir redaguojamoj spaudoje iki šiol neteko pastebėti, kad šis taip svarbus lietuviams katalikams ir ne katalikams klausimas būtų buvęs iškeltas ir diskutuotas. Čia kaip tik šios katalikiškos spaudos atstovams yra puiki proga parodyti savo tikrąjį lietuviškąjį patriotizmą ir susirūpinimą ateities lietuvių katalikų reikalais.

Lenkų - vokiečių episkopatų laiškus išties turėtų paskaityti kiekvienas aktyvus lietuvis: katalikas, protestantas, laisvamanis. Čia patiekiu glaustai tik svarbesnes tuose laiškuose pareikštas mintis (iš vokiečių relig. žurnalo: Herder -- Korespondenz Januar 1966, Heft I, Jahrgang XX, Briefwechsel zwischen polnischem und deutschem Episkopat).

Romon nuvykusių lenkų vyskupų pasirašytame laiške 1965 m. lapkr. mėn. 18 d. ir viešai paskelbiamame vokiečių episkopato lapkr. mėn. 29 d. Romoje, lenkų vyskupai primindami šiais me-

V. ŽEIMYS

tais švenčiamą prieš tūkstantį metų priimtą lenkų tautos krikštą, kviečia vokiečių vyskupus dalyvauti iškilmingame šios sukakties minėjime. Iškilnių aukščiausias punktas būsias gegužės mėn. Jasnogūros kalne, prie šv. Dievo Motinos, Lenkų Karalienės. Šia proga, jie reiškia viltį, gal su Dievo pagalba pavyks abi (vokiečių-lenkų) tautas priversti prie artimesnio dialogo.

Tame laiške peržvelgiami tūkstanties metų eigoje svarbesni istoriškai įvykiai ir lenkų santykiai su vokiečiais ir Vakarų Europa. Nurodoma kultūrinė ir religinė Lenkijos misija Rytuose ir jos ryšiai su Vakarais, išvardinami lenkų šventieji ir Krokuvos universiteto nuopelnai. Pavyzdžiui, to univers. rektorius Paulius Wlodkowicz Konstancos išvardinami lenkų šventieji ir Krokuvos universiteto nuopelnai. Pavyzdžiui, to univers. rektorius Paulius Wlodkowicz Konstancos išvardinami lenkų šventieji ir Krokuvos universiteto nuopelnai. Pavyzdžiui, to univers. rektorius Paulius Wlodkowicz Konstancos išvardinami lenkų šventieji ir Krokuvos universiteto nuopelnai.

Toliau primenama vokiečių okupacija pradėta Friedricho II, pasidalinant Lenkiją tarp Prūsijos, Rusijos ir Austrijos. Lenkija prisikėlus iš karsto 1918 m., po 20 savarankaus gyvenimo metų, be jokios jos kaltės pateko (Hitlerio, vokiečių okupacijoje) į visišką sunaikinimą. Be 6,000,000 lenkų su žydais buvo sunaikinta apie 2,000 lenkų kunigų, 5 vyskupai, uždarytos mokyklos, paraližuotas visas politinis ir kultūrinis gyvenimas, sugrūditas 30 milijonų gyventojų į menką Varšuvos General Bezirko plotą. Dėl to yra kilusi didelė vokiečiams neapykanta ir dėl to židūrima į vokiečius kaip į lenkų priešus.

Toliau laiške kalbama apie "karštąją geležį", t. y. apie Vakarų Vokietijos Oderio-Neisės sieną, kuri atsirado Potsdamo sutarties pasekoje, kai milijonai vokiečių pabėgėlių (nuo sovietų) ir prievarta išvietintų, turėjo tuos kraštus apleisti ir į juos įsiliejo milijonai lenkų pa-

bėgėlių iš Lenkijos Rytų žemių, kas lenkams yra egzistencijos klausimas, o ne didesnės erdvės (Lebensraum) troškimas. Naikinantis karas tik kartą tepalietė Vokietiją, kai jis per Lenkiją nuo 1914 metų keletą kartų savo baisumais ir žiauriom pasekmėm yra persirites.

Primenama ir išvardinama, kad ir vokiečių tarpe buvo garbingų asmenų, kurie to paties likimo, kaip ir lenkai, sulaukė Hitlerio valdymo laikais. Lenkai, nežinint patirtos nuoskaudos, kviečia mėginti visą tą praeitį užmiršti ir užmegzti dialogą, kuris, parodysiu abiem pusėm geros valios, gali atnešti gerus vaisius, nežinint ir "karštos geležies".

Savo laiško pabaigoje nurodo, kaip lenkai ruošiasi šią 1000 metų sukaktį švęsti ir prašo vokiečių katalikų ganytojus drauge su vokiečių tikinčiaisiais padėti lenkam tą sukaktį paminėti. Jie viską atleidžia ir prašo vokiečių atleidimo ir tik, kai vokiečiai paspaus lenkų ištiesią ranką, tuomet būsį galima su ramia sąžine Lenkijoje pilnai krikščionišku būdu tūkstantmetę sukaktį (Millenium) švęsti. Nuoširdžiai kviečia atvykti Lenkijon. (Roma, 1965 m. lapkričio 18 d.)

Vokiečių vyskupų atsakymo laiške, datuotame gruodžio 5 d. 1965 m., pasirašytame visų vyskupų, esančių tuo metu Romoje, reiškiamas džiaugsmas, dėl nuoširdaus lenkų vyskupų į juos kreipimosi ir kvietimo. Jie vertina tai kaip brangų bendro santarbios darbo vaisių, reiškia vilties, kad pradėtas dialogas bus sėkmingai, taip Lenkijoje, taip Vokietijoje, tęsiamas, kas auklės ir tvirtins lenkų -- vokiečių tautų broliškumą. Šis broliškumo žes-tas buvo padarytas 1948 metais, atsilankant prancūzų ir anglų kardinalams bei vyskupams į Koelno katedros iškilmes. Lenkų priminimas apie šimtmečiais buvusių ryšių su krikščioniškąja Europa ir jų atliktas vaidmuo, tikimasi, ir toliau neliks be pasekų. Vokiečiai su pagarba žiūrį į lenkų jiems primintą bendrą kultūrinį, religinį darbą, rytų šius, gerus sanykius, kurie pagimdė net bendrus su lenkais šventuosius (Hedwig - Jadvyga iš 13 šimt., šv. Vaitiekus-Adalbertas prūsų nužudytas).

Prisimenant praeitį, kada daug vokiečių, ar vokiečių vardu, skriaudų lenkų tautai padaryta, jie supranta, kiek daug tekę lenkam išskentėti anksčiau ir paskutinio Pasaulinio karo metu. Jie dėkingi lenkam už įvertinimą, kad nemažai už bendras krikščioniškas idėjas yra atkentėjusių vokiečių.

Tai vokiečių pradėto ir prailmėto karo pasekmės. Milijonai lenkų iš Rytų persikėlė į jiems paskirtas sritis ir jie supranta, ką tos sritys šiandien lenkam reiškia. Bet ir milijonai vokiečių turėjo savo tėviškes apleisti, kur gyveno jų tėvai ir protėviai. Šie buvo ne kaip užkariautojai (Eroberer) į kraštą atėję, bet šimtmečių bėgyje vietinių kunigaikščių čia pakviesti. Ir jei tie vokiečiai kalba apie "teisę į tėviškę" (Recht auf Heimat), tai su kai kuriom išimtim, nėra agresijos kėslas (Absicht). Buvę Silezijos, Pomeranijos, Rytprūsijų gyventojai tuo nori pasakyti, kad jie tas teises į savo seną tėviškęs yra užgynę ir kad jie su tom tėviškėm yra surišti. Nors lygiai taip pat Lenkijoje auganti jaunoji karta, skaito, kad tos pačios žemės, kurios į tėvams buvo skirtos, yra ir jų tėviškės, bet krikščioniškoji meilė nugalėsianti neapykantą, nesantaiką ir revanšius panaikinsianti. Visi vokiečių vyskupai to siekia ir puoselės broliškąjį santykių palaikymą bei ėjimą į abiejų tautų garbingą dialogą.

Vokiečių vyskupai dėkoja už kvietimą ir kaip šventųjų vietų lankytojai (Pilger) jie atvyksią į Čenstachavą ir dalyvausią bendram lenkų tautos džiaugsmui, taip pat ir savo tikinčiuosius skatinisį praleisti gegužės mėn. bendroje maldoje. Pageidauja, kad šis ryšys nenutrūktų. 1968 m. įvyksta Katalikų Diena Essene ir suka 1000 metų nuo Meisseno vyskupystės įsteigimo; prašo dalyvauti lenkų vyskupus. Su broliška pagarba vokiečių vyskupai priima lenkų vyskupų ištiestas atleidimą teikiančias ir atleidimo prašančias rankas, ir prašo Dievą, kad daugiau niekad jų neišskirtų. (Roma, 1965 m. gruodžio 5 d.)

Lenkų vyskupų laiške, net trijose vietose paminėta Lietuva, lietuviai, ar jų gentys. Pavyzdžiui: vokiečių kilmės šventasis Bruno, vad. "stabmeldžių vyskupu", slaviškus ir lietuviškus šiaurės rytus, paremiant Boleslovui Narsiajam, yra evangelizavęs. Lenkų šventasis Hiacintas, lenkų "Jacek" vadinamas, dominikonas, apaštalas visą Rytų Europą nuo Moravijos iki Baltijos nuo Lietuvos iki Kievo dideliuose žygiuose yra išvaikščiojęs. Primenamas kankinys Andrius Bobola, Rytų Lenkijai priklausęs lietuvių Jezuitų provincijai. Mini kryžiuočius, kurie savo karo žygiais į slavišką šiaurę, į prūsų ir baltų žemes, vietos senuosius gyventojus, prisidengę kryžiaus ženklu, kardu ir ugnimi žudė ir krikščionių katalikų bažnyčią kompromituojančiu būdu.

Tai taip turėjo drąsos aiškiai ir tiesioginiai pasakyti tiesą komunistų persekiojami lenkų katalikų vyskupai savo konfratrams vokiečiams. O ar lietuvių-lenkų

katalikų santykių raida su tūkstantčio metų eigoje nebuvo panašiai? Laisvėje esą lietuviai katalikai turėtų lygiai taip pat vieninai kreiptis į lenkus -- rusų pavergtųjų savo brolių vardu. Bent pasveikinti ir džiaugtis šia jų sukaktimi, nors jie mūsų ir nevai ir protėviai. Šie buvo ne kaip užkariautojai (Eroberer) į kraštą atėję, bet šimtmečių bėgyje vietinių kunigaikščių čia pakviesti. Ir jei tie vokiečiai kalba apie "teisę į tėviškę" (Recht auf Heimat), tai su kai kuriom išimtim, nėra agresijos kėslas (Absicht). Buvę Silezijos, Pomeranijos, Rytprūsijų gyventojai tuo nori pasakyti, kad jie tas teises į savo seną tėviškęs yra užgynę ir kad jie su tom tėviškėm yra surišti. Nors lygiai taip pat Lenkijoje auganti jaunoji karta, skaito, kad tos pačios žemės, kurios į tėvams buvo skirtos, yra ir jų tėviškės, bet krikščioniškoji meilė nugalėsianti neapykantą, nesantaiką ir revanšius panaikinsianti. Visi vokiečių vyskupai to siekia ir puoselės broliškąjį santykių palaikymą bei ėjimą į abiejų tautų garbingą dialogą.

Mūsų tautos tragedijos akivaizdoje teigiamuosius praeities momentus bei dabarties gerus norus prisimindami -- galėtumėm visų lenkų vyskupų prašyti ypatingos pagalbos lenkų valdomų Lietuvos sričių katalikams -- ypač kad jie skatintų ir ugdytų lietuvių kunigų pašaukimus. Ir žmoniškumo ir skolos vardan... "Als Anfang eines Dialogs..." (Kaip pradžia dialogo).

Ar norime, ar ne -- vistiek visiems laikams liksimė kaimynais. Ir juo daugiau Lenkijoj atsiras tikrai geros valios žmonių, juo daugiau vilties, kad Lietuva atsikratys rusais ir nevirs ateistų tauta...

O gal net būtų verta pagalvoti apie savo delegaciją gegužės mėnesyje -- ypač, jei iš Lietuvos katalikų atstovų neišieistų?

Tai tik atsitiktinos mintys, pasikačius šių laišku tekstus. Atrodo, dar nebūtų vėlu, ypač jei imtųsi iniciatyvos mūsų išeivijos vyskupai. Ar ne laikas mūsų lietuviškiems vyskupams, besirūpinant pavienių asmenų išganymu, pasirūpinti ir visos lietuvių tautos išganymu, visuma jų religinių ir tautinių reikalų, ko kalinami ir pavergti Lietuvos vyskupai atlikti negali. Tai didelė pareiga ir atsakomybė prieš Dievą ir tautą.

HELP WANTED MALE

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
To build small progressive Dies from Part Print. Full or part time. Steady work. Top wages & overtime. Life & Hospitalization, fringe benefits.
CASS MACHINE
691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH.

(29-35)

OWNER OPERATOR
PERMANENT LEASE
HENNIS Freight Temperature Control Division, 1960 tractor or later, tandem axle with sleeper. For information call Charlotte, North Carolina 704 -- 596-5131.
An Equal Opportunity Employer
(27-33)

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.



Prisidėjim, atsidėjim ir paskaidėjim
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotidėjim nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trodėjim atidėjim vią dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanek, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

ŠEŠIASDEŠIMTMETIS NUO PIRMOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO PHILADELPHIJOJE (5)

J. PUZINAS

Panašiai reikalavimams, kurie buvo paduoti gr. Vitte, pradžioje Lapkričio 1905 m., taip pat per suvažiavimą Vilniuje Lapkričio 21, 22 d. (Gruodžio 4, 5 d.) lietuviai nutarė reikalauti, kad suteiktą Lenkijai autonomiją, Suvalkų gub. būtų atskirta nuo Lenkijos ir prijungta prie autonomiškos Lietuvos. Kaip jau anksčiau minėta, įsteigta Vienos kongreso Lenkija nustojo gyvuoti 1882 m., to dėlei ir Suvalkų gub. ipso facto neprikūli prie negyvuojančios viešpatystės, ir jos gyventojai nenori prigulėti prie Lenkijos.

Dėlei viso viršminėto mės -- 169 delegatai lietuvių, gyvenančių Jungtinioje Valstijoje Šiaurinės Amerikos, susidedantieji iš visų lietuvių tautos luomų, išrinkti atstovai emigrantų Suvalkų gub. ir kitų Lietuvos dalių, taip pat ir latviai gyvenantieji Šiaurinėje Amerikoje, per suvažiavimą, Vasario 22 d. (7) Filadelfijoje, sušauktą Jurgio Vašingtono atminčiai, kurs skaitosi Jungtinių Valstijų laisvės tėvu, vienbalsiai nutarė apskelbti Rusijos valdžiai, kaip lygiai ir Rusijos visuomenai, kad mės, lietuviai a) Trokštamė kaip dėl visos Rusijos, taip ir dėl Lietuvos įvedimo konstitucijos, paremtos ant sąžinės, spaudos, susirinkimų, sąjungų ir ypotos, be teismiško paliepimo, nepaliečiamybės, laisvų.

b) Reikalaujame nuo rusų valdžios, kad ji panaikintų rusifikacijos sistemą, kaip barbarišką ir neatsakančią laiko dvasiai sumanytą ir, kad suteiktų mūsų Tėvynę savyvaldos laisvę, autonomijos, su atstovų seimu Vilniuje, ko mūsų broliai nekarta jau nuo rusų valdžios reikalavo. Tik tokiu būdu gali būti pagerintas ekonomiškasis ir kultūriškasis šalies stovis ir įvesta tvarka ir santaika, kas taip reikalinga įvedimui draugiškų prietikių prie rusų tautos, kaimynystėje katros lietuviai pergyveno daug šimtmečių.

c) Turtai, konfiskuoti valdžios, kaip antai vienuolynų turtai, dvarai ir miškai, Vilniaus universitetas su muzėju ir archivu

turi būti sugrąžinti lietuviams; kad Vilniaus seimas, susidedantis iš atstovų išrinktų slapto, lygiu, betarpišku balsavimu, be skirtumo lyties, tikėjimo ir luomų, paimitų tuos turtus į savo rankas ir sunaudotų juos lietuvių tautos naudai.

d) Protestuojame prieš lenkų norus pasisavinti Suvalkų gub. prie Lenkijos su netinkančia lietuviams politika ir tautiška tendencija.

e) Lietuviai ir latviai, kaip broliškos tautos, nors laike keletą šimtmečių buvo atskirtos viena nuo kitos, dabar nori susijungti po vieną autonomišką savyvaldą. Toks lietuvių su latviais susijungimas negali užtenkti rusų tautai -- priešingai rusų tauta suteikdama mums savyvaldą tuo tik mums atsiliegi ir pataisys rusų valdžios klaidas, kurios mus daugiau III m. slėgė. Nuo rusų tautos atsiskirti mės nenorime, bet trokštame savyvaldos politiška su rusų tauta sujungtos.

f) Lietuviai ir latviai sujungti autonomija su seimu kurs reprezentuos visus draugiškus luomus, pripažįsta tiesų lygybę visoms Lietuvoje gyvenančioms tautoms, be skirtumo tikėjimo ir kilties -- jei tik bus piliečiais ir rūpėsies apie autonomiškos šalies gerovę ar tai žydai, rusai, lenkai, ar totoriai ir t. t.

g) Prie to reikalaujame amnestijos visiems politiškais prasikaltėliams. Reikalaujame, kad netrukus būtų paliešuoti iš po sargybos žmonės, kurie vargo už Rusijos ir mūsų Tėvynės gerovę, žmonės kovojusieji už politiškąją Rusijos laisvę ir kitų tautų savyvaldą, tame skaičiuje ir Lietuva.

Filadelfija, Vasario 22 (7) d. 1906 m. Susižiavimo vardu pasirašome: Kn. Mikolas Pėža, Brockton, Mass. Teofilus Dudas, 921 So. 2nd St., Filadelfija, Pa., Vincas Daukšis, 943 So. 2nd St., Filadelfija, Pa.

Šis dr. J. Šliūpo surašytas memorandumas dr. Prano Matulaičio išverstas rusų kalbon ir išsiųstas carui bei kitiems aukštesiems Rusijos valdžios pareigūnams. Deja, kaip ir įankstyvesnius memorandumus, taip ir į šį nesulaukta atsakymo.

POSEMINĖS NUOTAIKOS

Seimo priimtas memorandumas rado atgarsio to meto lietuvių spaudoje, ypačiai "Vienybėje Lietuvinkų", "Lietuvoje". Ir išeivijos lietuvių tarpe jis brandino tautinę sąmonę ir žadino Lietuvos laisvės viltis. Tačiau seimas paliko žmonėms ir nemažą kartėlio. Aštrūs ir užgaulis ginčai dar labiau didino nesantarvę Amerikos lietuvių tarpe. Todėl seime ir nebuvo sudarytas pastovus politinis organas, kuris būtų rūpinęsis Lietuvos laisvės reikalais. Ir seime sudarytas "Lietuvos Susiželpimo Komitetas" braškėjo. Socialistai su juo nebendradar-

biavo ir savo surinktas aukas siuntinėjo tik Lietuvos socialdemokratams. Už dviejų mėnesių iš komiteto pasitraukė ir kun. M. Pėža. Katalikų kunigai 1906 m. balandžio 17-18 d. Wilkes-Barre, Pa. sušaukė atskirą kongresą, kur buvo įkurta "Lietuvių Katalikų Federacija". Federacijos tikslas buvo organizuoti Amerikos lietuvių katalikus, kurti kolonijose jos skyrius, rūpintis lietuvių švietimu, platinti bei palai-kyti katalikiškus laikraščius ir, prireikus, šelpti Lietuvą. Pirmoji federacijos valdyba buvo įgaliota paruošti ir įteikti Rusijos valdžiai memorandumą, kad Suvalkija būtų atskirta nuo planuojamos skurti autonominės "Lenkų Karalystės".

"Lietuvos Susiželpimo Komitetas" veikė iki 1907 m. Hėpos 20 d. Iš viso buvo surinkta 6,291.18 dol. Pinigai šiai paskirstyti: Lietuvos socialdemokratams 3,656.61 dol., Lietuvos demokratams -- 1,102.58 dol., Tautos reikalams (dr. J. Basanavičius) -- 591.00 dol., kankiniams -- 576. 57 dol., moksleiviams (per dr. J. Basanavičių) -- 31.60 dol., kalbos reikalams (Gabrielui Landsbergui-Žemkalniui) -- 54.00 dol., švietimo reikalams (Felicijai Bortkevičienei) -- 57.00 dol., Lietuvos Valstiečių Sąjungai -- 3.00 dol. ir Tautos Namams Vilniuje -- 6.92 dol.

Susiskaldymas Amerikos lietuvių į tris pagrindines sroves (socialistus, katalikus ir tautininkus) gerokai klūdė bendrą darbą ir ilgai nepavyko sušaukti bendro visų Amerikos lietuvių srovių seimo aktualiems Lietuvos reikalams aptarti. Kiekviena srovė dirbo sau ir visai nuo kitų atsitvėrusi. Akivaizdžiu pavyzdžiu buvo 1914 metais įvykę net du seimai: rugsėjo 21-22 d. Chicagoje susirinko katalikai, o spalio 1 d. antrąjį Amerikos lietuvių Seimą Brooklyne sušaukė socialistai su tautininkais, bet ir tas seimas iširo. Atsirado net trys fondai nuo karo nukentėjusiems šelpti katalikų -- Tautos Fondas, socialistų -- Šelpimo Fondas ir tautininkų -- Autonomijos (vėliau Nepriklausomybės) Fondas. Politiniais reikalams katalikai įkūrė Tautos Tarybą, o tautininkai -- Tautinę Tarybą. Tik 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Tarybai paskelbus Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo aktą, katalikai su tautininkais kovo 13 d. New Yorke sušaukė didžiulį Amerikos lietuvių Seimą, į kurį suvažiavo apie 1300 atstovų. Seimas entuziastingai pritarė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaracijai, kreipėsi į JAV prezidentą Woodrow Wilsoną, kad į būsiamą taikos konferenciją būtų įsileistas Lietuvos atstovas. Politinei akcijai vesti į Washingtoną nusistatęs vykdomasis komitetas, susidedas iš seimo išrinktų asmenų: dr. J. J. Bielskio, adv. K. Česnulio, T. Naruševičiaus, dr. J. Šliūpo ir kun. J. Žiliaus. Nuo to laiko ir prasidėjo daugiau ar mažiau sutartinis darbas, labai daug padėjęs nepriklausomai Lietuvai atsistatyti.



JAU DABAR REZERVUOKITE BALIUJE VIETĄ!

Š. M. GEGUŽĖS 7 D., ŠEŠTADIENĮ, ĮVYKS

DIRVOS AUKŠINĖS SUKAKTIES BALIUS

puošnioje Clevelando Pick-Carter
viešbučio Crystal Ballroom salėje.

Mening programą išpildys: *solistė Aldona Stempužienė*

ir muzikas *Darius Lapinskas*

Šokiams gros MELODY BAND orkestras. Bus coctailiai ir prie stalų patiekama vakarienė su šampanu. Bilieto kaina asmeniui 10 dolerių. Bilietus jau galima įsigyti Dirvoje, arba užsisakyti laišku, pridėdant čekį ar pašto perlaidą ir nurodant kiek vietų užsisakoma. Vietas prašome rezervuoti ne vėliau **balandžio 20 d.**

DIRVA, 6907 Superior Avenue

Cleveland, Ohio 44103

Telefonas: 431-6344



DIRVOS SUKAKTIES BALIAUS GLOBOS KOMITETAS

Dirvos sukakties baliui remti ir globoti šiomis dienomis sudaromas specialus Baliaus Globos Komitetas. Į šį komitetą kviečiama eilė judriųjų ir veikliųjų Clevelando visuomenininkų, Dirvos bičiulių. Dalis jų jau pareiškė savo sutikimą įeiti į šį komitetą. Tikimasi, kad už poros savaitių galėsime paskelbti pilną Dirvos Aukšinės Sukakties Globos Komiteto sudėtį. Baliaus pranešėju sutiko būti Clevelando Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas Juozas Stempužis.

Baliaus šeimnininku pakviestas sutikimą priėmė Juozas J. Bachunas.

• Inž. Jaunutis P. Nasvytis, ilgesniam laikui išvykęs į Angliją ir apsigyvenęs Londone, šiomis dienomis tarnybos reikalais lankėsi

Clevelande ir vizitavo Dirvos redakciją. Inž. J. P. Nasvytis patenkintas gyvenimu europėjinėje atmosferoje ir pareiškė, kad Clevelandas atrodo mirštančiu miestu.



• Italė Gabriella Tucci parinkta atlikti pagrindiniam Margaritos vaidmeniui Faustų operoje. Metropolitan Operos spektakliai įvyks balandžio 25-30 dienomis Public Auditorium salėje. Šios viešnagės programoje, be Faustų, bus statomos šios operos: Bohema, Queen of Spades, Don Giovanni, Lucia di Lam-

mermoor, Selvijos Kirpėjas ir Trubadūras.

Bilietus galima įsigyti užsakant paštą — Met's Ticket Office in The Euclid Lobby of the Broadview Savings & Loan Co., 299 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44114.

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

TOOL MAKERS TOOL ROOM MACHINISTS

If you prefer day or night work. We have both openings. Steady work. Plenty of overtime, high hourly rate. Pension plan & paid holidays.

TOOL & GAGES INC.

3112 E. 63 St.
Cleveland, Ohio

(Go E. 55th St. to Truscon
Approximately 1/2 Mile North
of E. 55th St. & Broadway)
(33-36)

FAWICK CORP.

2d shift, set up and operate. Good rate, excellent employee benefits. Age no barrier. Phone for interview.

TURRET LATHE

9919 Clinton Rd.
AT 1-2211

78 Bus from 98th
Rapid Transit.
(33-34)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE, GERA, VALANDINI
ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer
(34-35)

DRIVER—SALESMAN
WANTED FOR ESTABLISHED
DAIRY COMPANY

WE HAVE A FEW ESTABLISHED
OPEN DELIVERY ROUTES IN THE
SUBURBS, FOR THE AGGRESSIVE
MARRIED MAN BETWEEN THE
AGE 21 TO 40 YRS. OLD WHO
WANTS A GUARANTEE OF \$92.00
PER WEEK AND WHO CAN EARN
UP TO \$200.00 PER WEEK, PLUS
FRINGE BENEFITS, & RETIREMENT
PLAN.

CALL MI. 1-8777

9. A.M. TO 4 P.M.
(33-34)

MACHINIST

Experienced on the following machines and toolroom:

HORIZONTAL BORING MILL
BRIDGEPORT MILL
ENGINE LATHE
TURRET LATHE
RADIAL DRILL
SURFACE GRINDER

Must do own set-up and work close tolerances. Full time, lots of overtime, fringe benefits, profit sharing. West Side.

PRIME INDUSTRY INC.
12209 Sprecher Ave.
CL. 1-5575

#44 Bus from Windermere station
(33-34)

EXPERIENCED RACE
track groom, for New Jersey
Circuit. Rub 3 horses. Salary
\$80.00 per week. References
required. Write C. Wiry.
2969 Smith Rd.
Akron 13, Ohio
(33-34)

NEUŽMIRŠKIT
LAIKU
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KREPŠINIO ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

Balandžio 2 ir 3 d. Clevelande įvyks 1966 m. Š. Amerikos lietuvių prieauglio klasių krepšinio pirmenybės. Pagal ŠALFASS-gos nuostatus pirmenybėse dalyvaus 8 jaunių A klasės (1947 m. gimimo ir jaunesnių) ir 6 jaunių B kl. (1950 m. gimimo ir jaunesnių) komandos.

Pagal ŠALFASS-gos Centro Valdybos pavedimą, pirmenybės vykdys Clevelando LSK žaibas.

Tokios apimties varžybų pravedimas reikalauja nemaža išlaidų ir daug darbo. Rengėjai tikisi iš Clevelando lietuvių visuomenės visokeriopos paramos.

Varžybos numatomos vykdinti St. Joseph ir Cathedral Latin gimnazijų salėse. Apie detales bus pranešta vėliau.

LSK žaibas

BULLARD OPERATOR

2d shift, set up and operate. Good rate, excellent employee benefits. Age no barrier. Phone for interview

FAWICK CORP.

9919 Clinton Rd.
AT 1-2211

78 Bus from 98th
Rapid Transit.
(33-34)

MACHINIST

Permanent opening for experienced man. Must be skilled in precision operation of shop machines. Be able to work from blue prints, drawings and sketches. Use measuring devices and make own set up. Base hourly rates, \$3.17 plus excellent fringe benefits. Contract Personnel Manager

International Salt Co.

216 — 651-7200

An Equal Opportunity Employer
(34-38)

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVOS AUKSINĖS SUKAKTIES GARBĖS KOMITETAS

Ruošiantis iškilmingiau atšvęsti Dirvos auksinę sukaktį š. m. gegužės 7 d. Clevelande, numatyta sudaryti Dirvos Auksinės Sukakties Garbės Komitetas. Į jį specialiais laiškais pakviesta keliasdešimt iškilųjų visuomenės ir politikos vadovaujančių asmenybių bei diplomatijos atstovų, rėmusių ir teberemiančių Dirvą. To Komiteto pirmininku sutiko būti ALTS garbės narys, PLB pirmininkas ir buv. pirmasis Vilties valdybos pirmininkas Juozas J. Bachunas. Komiteto sudėtį paskelbsime balandžio mėn. pradžioje.

DALYVAUS PASITARI- MUOSE NEW YORKE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybos pirmininkas Jonas Jurekūnas ir I-mas vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas iš Chicago vyksta į New Yorką, kur š. m. kovo mėn. 26 ir 27 dienomis turės eilę pasitarimų ir posėdžių Sąjungos, Tautinio Sąjūdžio, Nepriklausomybės Fondo ir kitais reikalais.

VILTIES SPAUSTUVĖ DIRBA VISU APKROVIMU

Be Dirvos ir kitų periodinių spausdinimo darbų, Vilties spaustuvė atlieka ir kitus darbus, neretai ir didesnio pobūdžio. Šiuo metu ji dirba visu apkrovimu. Neseniai baigus PLB leidžiamą Jaunimo Metų kalendarį, šiuo metu renka V. Šliogerio knygą "Antanas Smetona kaip žmogus". Knygą leidžia Juozas J. Bachunas.

Šią knygą baigus spausdinti, bus pradėtas darbas kitai Juozo J. Bachuno leidžiamai knygai. Tai bus Pr. Alšeno paruošta Martyno Jankaus monografija.

Po keletos mėnesių Vilties spaustuvė pradės rinkti Pulgio Andriūšo paruoštą knygą, kurią leis Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

Šiuos darbus atlikus, yra numatyta Vilties spaustuvėje atspausdinti dar keletą knygų, kurios papildys mūsų knygų rinką, su kurių autoriais bei leidėjais baigiama susitarti.

CHICAGO

MENO ŠVENTĖ

Balandžio 24 d. Chicagoje vėl įvyks meno šventė. Koncertuos pianistė Birutė Smetonienė iš Clevelando ir solistė Prudencija Bičkienė.

Visi nariai rėmėjai raginami skaitlingai dalyvauti suvažiavime-seime 10 val. ryto balandžio 24 d. šv. Mišiose, po to užkandžiuose ir posėdyje, o po pietų 4 val. koncerte. Viskas vyks Jaunimo Centre.

Koncertui žadama ypatingai įdomi programa. Nepalikit mergaičių mies- to karštyje ir gatvių dulkė-

se. Leiskit joms važiuoti į mergaičių stovyklą Dainavoje, Mich.

Stovykla tęsis nuo liepos 17 ligi 31 d. Stovyklą veda M. N. Pr. seserys (iš Putnamo).

Registruotis galima per vadovybę. Rašyti: Camp Immac. Conc. Convent, R.F. D. 2, Putnam, Connecticut. Chicagoje registruotis pas S. Endrijonienę 6914 So. Talman Ave. Telef. WA 5-2221 arba pas D. Augienę 6508 So. Talman Ave. Tel. PR 8-8534.

• Pats laikas nusipirkti prietaisą, kad galėtumėt matyti 26-tą kanalą, nes kovo 25 d., 8 val. vak. pradėsime lietuvių kultūrinę valandėlę televizijoje.

Jei dar neturite, skambinkite 471-2481 (6-10 v. v.), arba užsikeikite 7211 So. Francisco.

East Chicago

PRANEŠIMAS

L. T. S-gos East Chicago skyriaus numatytas susirinkimas šių metų kovo mėn. 26 d., dėl paskaitininkui susidariusių nenugalimų kliūčių, nukeliamas į balandžio mėn. 2 d.

Susirinkime paskaitą-pranešimą padarys DIRVOS bendradarbis Vytautas Meškauskas.

Susirinkimas įvyks balandžio 2 d., 6 val. vakaro, toje pačioje vietoje ir ta pačia dienotvarke.

Visi skyriaus nariai su draugais maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

SPORTO ŽINIOS

PABALTIEČIŲ STALO TENISO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos pabaltiečių stalo teniso pirmenybės įvyks š. m. balandžio 2-3 d. Toronto Table Tennis Center, 337 Spadina Ave., Toronto 28, Ont. Įėjimas iš Baldwin St. Telef. 368-0081.

Programa: a) Vyrų komandinės varžybos (komandą sudaro 3 vieneto žaidėjai); b) Moterų komandinės varžybos (2 vienetai ir 1 dvejetas); c) Vyrų vienetų; d) Moterų vienetų; e) Vyrų veteranų vienetų (virš 40 metų pagal 1966 m. gegužės 31 d.); f) Vyrų dvejetas; g) Mišrus dvejetas; h) Moterų dvejetas; i) Jaunių vienetų (žemiau 18 m. pagal 1966 m. gegužės 31 d.); j) Mergaičių vienetų (žemiau 18 m. pagal 1966 m. gegužės 31 d.).

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams. Dalyvių skaičius visose individualinėse rungtyse neribojamas. Komandinėse vyrų ir moterų varžybose kiekvieną tautybę atstovauja tik viena rinktinė komanda.

Dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus, iki š. m. kovo 29 d., šiuo adresu: Mr. P. Gvildys, 9 Sidford Ct., Toronto 9, Ont., Kanada. (Telefonas RO 2-8858 Code 416).



DIRVOS SUKAKTIES MINĖJIMAS NEW YORKE

(Atkelta iš 1 psl.)

"...O pareis valanda, kada išsipildys mūsų gerojimai ir troškimai ir lukuriavimai, beje: valnybė, apszvietimas ir pasiturėjimas lietuviszkųjų vargdienų bei lietuviszkosios tautos".

20 amž. pradžioje dar labiau pagyvėjo lietuviška veikla ir susiformavo eilė ideologinių grupių ar politinių sąjūdžių, atsirado daugiau inteligentų ir pasikeitė lietuvių kultūrinis veidas. Pagerėjo laikraščių turinys, atsirado dienraščių. 1909 m. buvo įsteigtas katalikų "Draugas", 1914 m. pradėjo eiti socialistinės "Naujienos", o 1916 m. tautinės krypties savaitraštis "DIRVA" ir daugybė kitų laikraščių ir žurnalų.

Prof. J. Puzinas išsamiai nušvietė lietuvių imigraci-

Dalis publikos Dirvos sukaktuviniame minėjime New Yorke. Matyti iš kairės: A. Mažeika, E. Rastenenė, Maurukienė, A. Senikas, T. Penikienė, ALT S-gos 11 skyr. pirm. J. Sirusas. Toliau sėdi Sirusienė, Legeckienė, Alksninis, Oniūnienė ir kt.

L. Tamošaičio nuotrauka

jos Amerikoje vystimasi ir kartu su ja pirmą kartą lietuvių spaudos kelią.

Emilija Čekienė iškėlė spaudos reikšmę ir plačiau apibūdino Dirvos nueitą kelią per 50 metų ir jos įnašą į JAV lietuvių kultūrinį

kraštį. Meninė dalyje gražiai pasirodė Vokietijoje dainavimo studijas gilinusi jauna solistė Aušra Vedeckaitė iš Worcester, Mass. akompanuojant muz. A. Mrozinskiui. Dailiojo žodžio



Į Dirvos sukakties minėjimą New Yorke atsilankė kitų laikraščių redaktoriai su Dirvos redakcinės kolegijos nare E. Čekiene. Iš kairės: Kario red. Z. Raulinaitis, E. Čekienė, Darbininko red. P. Jurkus ir Tėvynės red. A. Sodaitis.

L. Tamošaičio nuotrauka

PAREMKIM JAUNIMO DARBUS!

JAUNIMO PETICIJA yra visų lietuvių PETICIJA, tad visi ją pasirašykim. Surinkim visų mūsų draugų parašus. Reikalaukim, kad būtų pasmerktas rusų komunistų kolonializmas Europoje ir grąžinta Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė!

JAUNIMO METAI yra visų lietuvių METAI, tad įtraukim jaunimą į visas lietuviškas organizacijas, į visą lietuvišką gyvenimą. Rodykim jam pavyzdį mūsų pačių darbais, kaip reikia už Lietuvos laisvę kovoti ir lietuviškumą savo tarpe palaikyti. Vykdykim Jaunimo metų programą!

JAUNIMO KONGRESAS yra visų lietuvių KONGRESAS, tad visi jam talkinkim. Į jį suvažiuos tūkstančiai jaunimo atstovų iš laisvojo pasaulio kraštų ir vieningai pareikš savo jaunatvišką pasiryžimą kovoti už pavergtos Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę iki tos kovos pergalės! Jaunimo Kongresas baigsis su išpūdinga Dainų Šventė. Tai bus didinga visų laisvųjų lietuvių manifestacija! Ruoškimės Jaunimo Kongresui ir Dainų Šventei! Dalyvaukim didžiulėje prieškongresinėje Jaunimo Stovykloje!

PADĖKIM JAUNIMUI NE ŽODŽIAIS, BET DARBAIS IR AUKOMIS!

Aukas siųsti: LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
c/o MRS. B. JUODIKIS
1794 EAST 227 STREET
CLEVELAND, OHIO 44117

menininkė Irena Veblaitienė padėkdamavo su giliu įsijautimu. Meninei programai vadovavo jaunųjų akademikų atstovė D. Maurukaitė.

Dail. J. Bagdonas ir dail. dr. M. Žukauskienė, įvertindami Dirvos reikšmingą sukaktį, padovanojo savo kūrinius, kuriuos laimėjo D. Senikienė ir P. Damijonaitis.

Minėjime dalyvavo JAV LB Tarybos pirmininkas Vytautas Volertas, New Yorko Apygardos pirm. J. Šlepetys, ALT S-gos Rytų Apygardos pirm. A. Jonys, Philadelphia skyriaus pirm. V. Gruzdis, J. Bobelis, Matonis, Vigelis.

Po minėjimo — akademijos buvo vaisės, kuriose dalyvavo apie šimtą žmonių.

1-jo skyriaus valdybą sudaro: Jurgis Sirusas, pirm., Petras Paprockas, ižd. ir Bronius Oniūnas, sekretorius.

11-jo skyriaus valdybą sudaro: Jurgis Kiaunė, pirm., Antanas Jurgėla, sekretorius ir Kazys Krulikas, iždininkas. E. Č.

• "Lietuvos Atsiminimų"

radijo štabas New Yorke:

prof. dr. Jokūbas Stukas, muz. Alg. Kačanauskas, Jonas Valaitis, kun. dr. St. Valiušaitis, akt. Vitalis Žukauskas, šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė, žurn. Emilija Čekienė ir jaunimo rep. Visvaldas Gerdvilis, taip pat muz. Liudas Stukas ir kiti menininkai imasi žygių įsteigti reguliarią lietuvišką televizijos programą nuo ateinančio rudens New Yorke, iš Ultra High Frequency stoties. Šiam svarbiam darbui praversti sudaryta studijų komisija iš čia pažymėtų asmenų.

• "Rūtos" Dainos An-

samblis New Jersey valstybėje, vad. muz. Algirdo Kačanausko, artėjant 25 m. gyvavimo sukakties metams, numato atlikti Č. Sasnausko didįjį veikalą "Requiem", d. idžiojoje bei gražioje Sacred Heart Katedroje, Newark, N. J., š. m. birželio mėn. pradžioje — specialiose pamaldose už Lietuvos Laisvės kovotojus — partizanus.

MALE HELP WANTED

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN

Able to do hand work from blueprints. Steady work. Top rates. All benefits & profit sharing.

APPLY IN PERSON
HOFLEY MANUFACTURING
CO.

22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.

(29-35)

PRESS BRAKE SETUP MAN AND OPERATE AT TIMES. MUST HOLD CLOSE TOLERANCES FROM DRAWINGS FOR CHASSIS, CABINETS, PANELS & BRACKETS. GOOD OPPTY & FREE MEDICAL HOSP. PLAN.

ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.

201 — 485-6076

(32-38)

DIE

Progressive Die Maintenance man on small dies for afternoon shift. Must have this type of experience. Will be responsible for coordinating his work in conjunction with day men. Will work with afternoon pressroom supervisor, good chance for advancement for willing worker and ambitious man. Location is a vacation land center, just off the expressway, less than 1 hour from downtown Detroit. Phone or write General Manager.

Brighton Tool & Die Co.

735 N. Second St.
Brighton, Mich.

(34-35)

Ponią

ERIKA STEPONAVIČIENĖ

ir jos artimuosius, motinai Vokietijoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

R. A. Dailidės
A. A. Mikoliūnai
H. V. Senkai